

Átadták a Raoul Wallenberg-díjakat

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) székházának Goldmark termében január 17-én átadták az idei Wallenberg-díjakat. Az ünnepségen a Raoul Wallenberg Egyesület 15. alkalommal díjazta azoknak a civileknek a munkáját, akik a hátrányos helyzetben élők érdekében tevékenykednek. A díjakat dr. Sebes József elnök adta át.

Raoul Wallenberg-díjat kapott Szajkó Cintia, Orsós János és Tóth László pedagógus, Schiffer János jogász, Vámos György újságíró, Szabó Gábor református lelkész, valamint a szegedi Nemzetiségi Szövetség.

Nemzetiségi Szövetség

A szegedi székhelyű Nemzetiségi Szövetség 2000-ben alakult azzal a céllal, hogy a nemzetiségi szervezetek törekvéseit, érdekképviseletét segítse, közvetítse a nemzetiségi kulturális értékeket az egyes közösségek között, illetve a többségi társadalom felé.

A Nemzetiségi Szövetség életében, mindent felülírva, új fejezet nyílt az ukrain háború kirobbanásával. Már az agresszió első napjának éjszakáján deklarálta, hogy infrastruktúráját felajánlja a menekülők megsegítésére. Székhelye – a szolidaritást kifejező ukrán zászlóval – humanitárius központtá vált. Február végétől egészen napjainkig szinte az összes, Szegedre érkező ukrán menekült kapcsolatba került a Szövetséggel. Egyik napról a másikra megmutatkozott, mekkora erő áll egy bizalomra szert tett civil szervezet mögött. Önkéntesek sokasága ajánlott fel segítséget, amivel élve, s amit koordinálva a szervezet hónapokon keresztül adományokat gyűjtött és osztott, szálláshelyet, orvost keresett, közvetített a menekültek és az állami, önkormányzati szervek között. Napjainkban már főleg a Szegeden maradt menekültek integrációjában igyekszik hasznos lenni.

A Nemzetiségi Szövetség a krízishelyzetben nem tett mást, mint a két évtizedes közösségi munkájával megszerzett bizalomra építve, az infrastruktúráját felajánlva, teret biztosított a nemzetiségi közösségek és a többségi társadalom tenni akarása előtt. A díjat a közösségekért, kisebbségekért fáradozók, a bajba jutottakkal szolidaritást vállalók elismerésének tekintjük.

A díjra a Szegedi Nemzetiségi Önkormányzatok Társulása ajánlotta.

Orsós János

Az elmúlt két évtizedben Orsós János egy célért dolgozott Baranyától Borsodig és Romániától Szlovákiáig: hogy minél több roma és nem roma hátrányos helyzetű gyerek számára legyen elérhető a méltányos és egyenlő oktatás. Részt vett az elmúlt évtizedek legjelentősebb oktatási kísérleteiben; a mátfai Collegium Martineum és az ózdi roma tehetség gondozó kollégium munkájában, alapítója volt az alsószentmártoni Kis Tigris Gimnáziumnak, az Amrita Egyesület elnökeként részt vett a tanoda hálózat kialakításában. Dolgozott esélyegyenlőségi szakértőként az oktatási minisztériumnak és gyűjtött anyagokat az oktatási szegregáció elleni perekhez. Az elmúlt tizenöt évben a borsodi Dr. Ámbédkar Gimnázium alapító vezetője. Azt teszi, amit mindig is a legfontosabbnak gondolt: tanít. Közben fontos írásműveket is letett az asztalra: kollégáival beás nyelvre fordította Petőfi János vitézét, szociológiai publikációk készítésén dolgozott egyetemi szakemberekkel, Sétét Jenővel és Majtényi Lászlóval tett közéleti javaslatokat. Minden nap azért tevékenykedik, hogy India a cigányok számára ne csak a távoli őshaza legyen, hanem az egyenjogúságért folyó polgárjogi küzdelem erőforrása, szövetségese.

Orsós János munkáját mindig következetesen, megalkuvás nélkül végezte.

Tóth László

Az ajánlás az ELTE Apáczai Csere János Gimnázium és Kollégium részéről érkezett, ahol 2022 szeptemberétől dolgozik. Korábban a Budapesti Osztrák Iskolában tanított és az elmúlt több mint tíz esztendőben számos fontos szakmai kezdeményezést tett: egyebek mellett a tolerancia szükségességére hívta fel a középiskolás fiatalok figyelmét. Alapító kezdeményezője a disputakörnek, amelyben a vitázni tanuló fiatalok a kulturált vita technikai elemeit sajátíthatják el. Így megtanulhatják elfogadni a világ és az emberek diverzitását, a különféle felfogásokat, világértelmezéseket is. A disputakör – amely országos mozgalommá vált – ma minden korosztályban aktívan működik. Osztályfőnökként és diákönkormányzatot patronáló tanárként több olyan programot szervezett és hozott jelenlegi intézményébe, amely a rasszizmus és mindenfajta kirekesztés elfogadhatatlanságát erősítette a diákokban. Ő fogta össze a karácsonyi cipősdoboz akciót és fontos szerepet vállalt, a Centropa Közös nevező programjában ózdi roma középiskolások anyagi, szellemi támogatásában. Kiemelten foglalkozik azzal is, hogy a középiskola jómódú családokból származó tanulói a helyszínen ismerjék meg a mélyszegénységben élőket. A Haver Alapítványnál és a Centropánál rendszeresen tart tanárképzéseket, módszertani foglalkozásokat, valamint versenyekre is felkészíti a diákjait. Szabadidejében civil és egyházi szervezeteknél is tevékenykedik. Tudását, tapasztalatait örömmel osztja meg szakmai és más fórumokon is.

Tóth László szakmai és emberi kvalitásai alapján úgy az előterjesztő, mint a Bíráló Bizottság véleménye alapján is alkalmas és méltó a Wallenberg-díjra.

A díjra Salga Imre az Apáczai Csere János Gimnázium igazgató-helyettese terjesztette elő.

Szajkó Cintia

Szajkó Cintia ambiciózus fiatal diplomás roma nő. Magyar és történelem szakos tanár, leendő közoktatási vezető, és talán hamarosan neveléstudományi doktor. Vezető egy települési kisebbségi önkormányzatban, és leendő vezető egy iskolában. Négy éve tanít halmozottan hátrányos helyzetű diákokat egy borsodi szegregált általános iskolában Monokon.

Erős személyisége és lankadatlan munkabírása által pár év alatt lendületbe hozta az iskolát. Szavalóverseny, iskolaújság, országos versenyeredmények, tanulói ösztöndíjak dicsérik munkáját. Maga is tanul, de diákjaira mindig van ideje.

Állandóan úton van Monok, Tállya, Budapest és Brüsszel között. Példát mutat környezetének: tanulói számára is kinyitja a világot. Számára minden diák értékes, mindenki problémájára figyel, teljesen átadja magát pedagógusi hivatásának. Ilyen vezetőkre van szüksége a borsodi társadalomnak, és Cintia egy új kezdet ígérete a roma nemzetiségi oktatás számára.

A Wallenberg-díjra Tállya Települési Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Monoki Kossuth Lajos Általános Iskola ajánlotta.

Szabó Gábor

Szabó Gábor nagykőrösi református lelkész 1960-ban született, 2008 óta ott teljesít szolgálatot. Az elmúlt mintegy másfél évtizedben kiemelkedő szerepet töltött be a vallásközi párbeszéd erősítésében és mindent megtett azért, hogy a helyi református és a zsidó közösség között a harmonikus együttműködés tovább folytatódjon. Ezt a szellemiséget a lelkészcsaládból származó tiszteletes otthonról hozta magával: édesanyja és nagyszülei embermentő tevékenységükért megkapták a Yad Vashem

által odaítélt Világ Igaza elismerést. Szabó Gábor személyes példát mutatott és mutat akkor, amikor részt vesz a Nagykőrösi Zsinagóga szinte valamennyi rendezvényén, különösen a holokauszt áldozataira emlékező istentiszteleteken. Kiemelkedő szerepet játszott abban, hogy sor kerülhetett a helyi református gimnázium 1944-ben meggyilkolt zsidó diákjainak emlékére állított márványtábla elhelyezésére és felavatására. Kezdeményezte és támogatta a nagykőrösi Sziget utcai botlatókövek környezetének rendberakását, a járda díszburkolattal történő lefedését. Környezetének értetlenségét is legyőzve, megoldott egy több mint száz éves problémát, a nagykőrösi zsidóság temetkezési helyéül szolgáló, de a reformátusok tulajdonában lévő földterületnek a Nagykőrösi Zsidó Hitközség részére való tulajdonátadási szerződés megkötésével.

A mintegy másfél évtizedes nagykőrösi szolgálata egészét áthatja a különböző vallású emberek együttműködésének elősegítése. A kisvárosi társadalomban betöltött vezető szerepe és munkássága példát mutat arra, hogy hogyan kell a mindennapokban megvalósítani a különböző vallású emberek közötti, egymás tiszteletén alapuló kapcsolatok építését, a mindennapok baráti légkörének megteremtését, egymás kölcsönös tiszteletben tartását.

Szabó Gábort a díjra a Nagykőrösi Zsidó Hitközség ajánlotta.

Dr. Schiffer János

Jogász végzettségű várospolitikus, aki az elmúlt időszakokban magas állami és választott önkormányzati, országgyűlési tisztségeket is betöltött, amelyekért magas állami és egyéb kitüntetésekben részesült. 2006-tól napjainkig számos kulturális és közéleti kezdeményezést – táblaállítást, könyvkiadást, történelmi tények feldolgozása – tett és civil és közpolitikai munkát végzett. A díjra ajánló javaslata kizárólag a Nácizmus Üldözötteinek Országos Egyesülete (NÜB) elnökeként tett sokirányú kezdeményezéseit említi. A NÜB fő céljai: a nácizmus áldozatainak hazai és nemzetközi képviselője, fellépés az anyagi és erkölcsi elégtétel biztosításáért, valamint a fasizmus áldozatai emlékének ápolása, bemutatása és feldolgozása. A NÜB elnökeként sokat tett az áldozatok emlékének méltó megismertetéséért és a tények feldolgozásáért.

A pályázatokat bíráló bizottság dr. Schiffer János tevékenységének megítélésénél fontosnak tartotta a Raoul Wallenberg-szobor másolatának visszaállítására tett – az ajánlatban nem szereplő – kezdeményezéseit is, amelynek következményeként Budapesten a Szent István parkban ma már látható a hiteles másolat. Kiemelt munkát végzett a Wallenberg nevet viselő középiskola EU-forrásainak megteremtésében és az iskola felavatásában is. Az iskola más helyen, de most is elismerten működik.

Dr. Schiffer János minden eszközzel harcol a felejtés ellen és ezért az összes olyan kezdeményezést támogatja, amely segíti a történelem szegénytelen időszakának reális megítélését.

A díjra Kácsor Zsolt író és újságíró javasolta.

Vámos György

Vámos György újságíró, a *Carl Lutz Alapítvány* alapítója és elnöke, a Vadász utca 29. alatt található Üvegház emlékszoba létrehozója. A Carl Lutz svájci alkonzul és a cionista zsidó ellenállás embermentő tevékenységét megörökítő emlékszoba megnyitására 2005. május 3-án került sor. A kiállítás minden nap 13-16 óra között ingyenesen látogatható.

A Carl Lutz Alapítvány nevében 2005-ben javasolta a Fővárosi Közgyűlésnek, hogy az 1944-es nyilas terror üldözötteit mentők nevét örökítsék meg a Budai alsó rakpart és a Pesti alsó rakpart átnevezésével. Az átnevezésre 2010-ben került sor. A budai oldalon a rakpart szakaszai azóta *Slachta Margit*, *Angelo Rotta*, *Sztehlo Gábor*, *Friedrich Born*,

Raoul Wallenberg, Nina és Valdemar Langlet, valamint Henryk Slawik nevét őrzik, a pesti oldalon a rakpart szakaszai pedig Carl Lutzról, id. Antall Józseféről és Salkaházi Sáráról vannak elnevezve.

Vámos György a Carl Lutz Alapítvány nevében kezdeményezte, hogy Carl Lutz emlékművet állítsanak fel az Egyesült Államok budapesti nagykövetsége mellett, a Szabadság téren. Az emlékmű leleplezésére 2006. december 3-án került sor. Vámos György kezdeményezésére a Carl Lutz Alapítvány „Carl Lutz and the Legendary Glass House in Budapest” címmel angol nyelvű utazó kiállítást készített, amelyet először 2008-ban az ENSZ New York-i székházában, majd 2009-ben az Egyesült Államok Szenátusában és azóta több más észak-amerikai helyszínen mutattak be. Az utazó kiállítás német, francia, spanyol és héber nyelven is elkészült, s más helyszínek mellett Svájcban, Németországban, Kanadában, Szlovéniában, Argentínában, Chilében, Uruguayban és Izraelben volt látható. A témában számos tudományos és ismeretterjesztő könyvet és tanulmányt adott közre, amelyek magyarul, angolul, németül és franciául is megjelentek. Főbb művei: Tépd le a sárga csillagot! (Benedek István Gáborral közösen); Üvegsziget; Carl Lutz (1895-1975).

Vámos Györgyöt a díjra dr. Pók Attila, az MTA Történettudományi Intézetének nyugalmazott igazgatóhelyettese javasolta

Forrás: MTI

Forgácsné Dénes Katalin felvétele

